

EK HAVADİS

Gayemiz kit olanı yetirmek

Bir Firma: Akın Robotics

Tanzim Satış Uygulaması

2019 Yılı Bütçe Teklifleri

2018 Yılı Büyüme Rakamları

Venezuela Ekonomik Sıkıntı

Sahibi

SBF İktisat Bölüm Başkanlığı

Adına

Doç. Dr. Kadir ARSLANBOĞA

Editör

Gülden KIVIRCIK

Redaksiyon

Abdülkadir AY

Adres

Çanakkale Onsekiz Mart
Üniversitesi Terzioğlu Kampüsü
Siyasal Bilgiler Fakültesi

Kat: 2

e-Mail: sbf.iktisat@gmail.com

SBF İktisat Bölüm Başkanı'ndan...

EkoHavadis adıyla hazırladığımız derginin yeni sayısıyla siz değerli okuyucularımızla birlikteyiz. Bundan tam bir yıl önce İktisat bölümündeki öğrencilerimizle olan münasebetimizi ders veren-ders alan dışına çıkararak çeşitli faaliyetlerle bölüm, fakülte ve üniversite içerisinde mesleki farkındalık oluşturmak arzusunda idik. Şükürler olsun ki, bir senelik süreç sonunda amaçlarımızın çoğunu gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşamaktayız.

İktisat Bölüm Başkanlığı altında öğrencilerimizle yaptığımız faaliyetlerimizi dört farklı alanda planladık. Bunlar, öğrencilerimizin yazar olarak yer aldığı aylık dergi; geleceğe yönelik bilgi ve mesleki tecrübelerimizi artırmak amacıyla düzenlenen konferanslar; metin yazarlığını ve sunuculuğunu öğrencilerimizin yaptığı radyo programı ve son olarak da kampüs dışarısında gerçekleştirdiğimiz kahvaltı, gezi vb. sosyal organizasyonlardır.

Bölümün öğretim üyeleri ve öğrencileri olarak teoride gördüğümüz derslerin pratik hayata yansımalarını müşahede etmek amacıyla birçok başlık altında iktisadın piyasadaki cereyanlarını bir dergide toplamayı düşündük. Bu faaliyet ile bölüm içerisindeki bütünleşmeyi sağlamakla birlikte, ekonomist olarak mezun olacak öğrencilerimizin pratik alandaki beceri, yorum ve öngörülerini geliştirmek hedefiyle EkoHavadis adında pdf olarak bir dergi çıkarmaktayız. Bu sayede birçok öğrenci arkadaşımız çeşitli konular hakkında yaptıkları araştırmalar sonrasında iktisadın uygulama alanlarında pratik bilgiler edindikleri gibi, ekonomi ve piyasanın geneli noktasında da bilgi birikimlerinin artması sağlanmaktadır.

Dergi faaliyetlerimizle birlikte iki sene üst üste Türkiye'nin en iyi üniversite radyosu seçilen Kampüs Fm'de ekonomi haberleri sunma düşünce ve isteğimizi gerçekleştirdik. Her Salı saat 13.15'de iktisat bölüm öğrencilerimizin hazırlayıp sunduğu EkoHavadis isimli radyo programımızla sizlerle özel ortamdayız

Bölüm faaliyetlerimizden bir diğerinde ise konferanslar ve workshop düzenledik. Konuşmacı olarak yerel ve ulusal birçok önemli ismi tecrübe ve bilgi birikimlerinden faydalanmak amacıyla davet ettik. Şimdiye kadar sekiz konferans düzenledik. Bir tane de Ekonomi Haberciliği konusunda workshop tertip ettik. Bu dönem itibarıyla de konferanslarımız devam edecektir.

Son faaliyet olarak da sosyal organizasyonlar düzenleyerek birlikteliğimizi kampüs ve şehir dışına çıkardık. TBMM ve Anıtkabir ziyaretleri ile şehir içerisinde çeşitli amaçlarla toplantılar düzenledik. Sosyal faaliyetlerimizde devam edecektir.

Belirtmiş olduğumuz tüm faaliyetler İktisat bölüm mensupları tarafından gerçekleşse de diğer bölümlerden ve fakültelerden

2019 YILI BÜTÇE TEKLİFLERİ

2019 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından kabul edildi. 2019 yılı bütçe ödenekleri belli oldu. 2018 yılında 762 milyar TL olan devlet bütçesi 885 milyar TL'ye çıktı. Cumhurbaşkanlığı'nın bütçesi ise 845 milyon 365 bin TL'den 2 milyar 818 milyon TL'ye ulaştı.

2018-2019 BÜTÇE ÖDENEK TAVANLARI

KURUM	2018 ÖDENEK TAVANI	2019 ÖDENEK TAVANI
Cumhurbaşkanlığı	845.365.000 ₺	2.818.899.000 ₺
Türkiye Büyük Millet Meclisi	1.225.124.000 ₺	1.748.982.000 ₺
Anayasa Mahkemesi	68.448.000 ₺	69.959.000 ₺
Yargıtay	460.437.000 ₺	595.593.000 ₺
Danıştay	148.972.000 ₺	182.320.000 ₺
Sayıştay	276.101.000 ₺	367.378.000 ₺
Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı	2.335.535.000 ₺	2.157.761.000 ₺
Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği	29.158.000 ₺	32.341.000 ₺
Diyanet İşleri Başkanlığı	7.774.000.000 ₺	10.445.979.000 ₺
Devlet Arşivleri Başkanlığı	-	91.211.000 ₺
Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı	-	120.527.000 ₺
Strateji ve Bütçe Başkanlığı	-	238.022.000 ₺
İletişim Başkanlığı	-	344.531.000 ₺
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	2.265.864.000 ₺	1.406.671.000 ₺
Adalet Bakanlığı	13.714.405.000 ₺	17.078.073.000 ₺
Milli Savunma Bakanlığı	40.402.239.000 ₺	46.462.303.000 ₺
İçişleri Bakanlığı	7.300.918.000 ₺	8.572.166.000 ₺
Jandarma Genel Komutanlığı	13.311.208.000 ₺	19.604.133.000 ₺
Emniyet Genel Müdürlüğü	27.792.655.000 ₺	33.676.247.000 ₺
Sahil Güvenlik Komutanlığı	682.700.000 ₺	869.313.000 ₺
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü	430.326.000 ₺	2.307.541.000 ₺
Dışişleri Bakanlığı	3.310.380.000 ₺	4.635.760.000 ₺
Hazine ve Maliye Bakanlığı	306.087.474.000 ₺	388.945.962.000 ₺
Gelir İdaresi Başkanlığı	3.3221.518.000 ₺	3.770.394.000 ₺
Milli Eğitim Bakanlığı	92.528.652.000 ₺	113.813.013.000 ₺
Sağlık Bakanlığı	37.571.386.000 ₺	48.335.381.000 ₺
Devlet Personel Başkanlığı	31.978.000 ₺	36.020.000 ₺
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	2.386.508.000 ₺	2.044.280.000 ₺
Kültür ve Turizm Bakanlığı	3.997.003.000 ₺	4.168.578.000 ₺
Hakimler ve Savcılar Kurulu	64.966.000 ₺	76.849.000 ₺
Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bak.	86.429.071.000 ₺	103.091.801.000 ₺
Avrupa Birliği Başkanlığı	346.861.000 ₺	560.728.000 ₺
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	5.793.391.000 ₺	2.544.238.000 ₺
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	1.922.753.000 ₺	2.573.286.000 ₺
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü	987.240.000 ₺	1.113.861.000 ₺
Ticaret Bakanlığı	1.238.558.000 ₺	5.689.948.000 ₺
Gençlik ve Spor Bakanlığı	14.111.212.000 ₺	16.474.681.000 ₺
Tarım ve Orman Bakanlığı	36.400.429.000 ₺	23.712.275.000 ₺
Türkiye İstatistik Kurumu	392.171.000 ₺	408.907.000 ₺
Meteoroloji Genel Müdürlüğü	337.477.000 ₺	416.750.000 ₺
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	31.338.036.000 ₺	13.601.406.000 ₺

Bütçe Rekortmeni Hazine

Çeşitli kamu kuruluşlarının bütçe açıklarının transfer ödenekleri de bu bütçeden karşılanacağı için Hazine ve Maliye Bakanlığına 388 milyar 945 milyon 962 bin lira gibi büyük bir ödenek ayrıldı. Milli Eğitim Bakanlığı 113 milyar 813 milyon 13 bin lirayla ikinci sırada yerini alırken,

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ise 103 milyar 91 milyon 801 bin lira ödenek tavanıyla üçüncü sırada yerini aldı.

Sağlık Bakanlığına 48 milyar 335 milyon 381 bin lira, Milli Savunma Bakanlığına 46 milyar 462 milyon 303 bin lira, Emniyet Genel Müdürlüğüne 33 milyar 676 milyon 247 bin lira ödenek bütçesi ayrıldı. Tarım ve Orman Bakanlığının ödeneği 23 milyar 712 milyon 275 bin lira, Jandarma Genel Komutanlığı ödeneği 19 milyar 604 milyon 133 lira, Adalet Bakanlığı ödeneği ise 17 milyar 78 milyon 73 bin lira oldu.

Özel bütçeli idarelerin 2019 yılı olması öngörülen bütçesi ödenek teklif tavanları ise şöyle;

Karayolları Genel Müdürlüğüne 16,7 milyar lira, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne 9,2 milyar lira, Orman Genel Müdürlüğüne 3,3 milyar lira, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna 3,1 milyar lira, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığına ise 2,2 milyar lira bütçe ödeneği ayrıldığı kaydedildi.

Dilay ŞAHİN

YÜKSEK FAİZ, ENFLASYONA SEBEP OLUR MU?

Kısa Vadede: Hayır

Uzun Vadede: Evet

Burada sözüm ona serbest piyasayı savunan bazı arkadaşlar, merkez bankasından müdahale bekliyorlar, faizleri yükseltmesini bekliyorlar. Acaba hangi ekonomik modelde merkez bankası, faizleri ilan ederek yükseltebilir? Kapitalist sistemde faizler, piyasada, talep ve arzın dengesi ile belirlenirken, faizin belirlenmesinde Merkez Bankasına (niçin ve nasıl) görev düşmesi bir paradoks oluşturmaktadır.

koldan yerel paranın değer kaybetmesine yol açar. Bunun en basit örneklerinden biri, yükselen faizlerin ödenmesi için gerekli olan ARTAN PARA TALEBİ. (Ana paraya ek olarak daha fazla faiz ödeneceği için, daha fazla paraya gereksinim duyulur). Artan para talebi, paranın fiyatını (faizleri) arttırır. Yani kısa vadedekin tam tersi bir etkiye yol açar.

4) Merkez Bankası, aslı itibarıyla kapitalist bir kurum değil, sosyalist bir kurumdur. Faizin ilan

1) Faizlerin artması, KISA VADEDE, kitaplarda anlatıldığı gibi, tasarrufların artmasına, para talebinin azalmasına ve dolayısıyla da enflasyonun düşmesine sebep olur. Hakeza yerel parayı daha çekici kılacağı için yerel para biriminin değerlenmesine yol açar (revaluasyon).

2) Keynes ve sonrasında birçok ekonomistin de gösterdiği gibi, faizlerin tasarruflar ve harcamalar üzerindeki etkisi, çok sınırlıdır. Her ne kadar yukarıdaki ilişki doğru olsa da ekonomideki etkisi, spekülasyon, risk beklentileri ve diğer etkenler yanında ihmal edilecek kadar azdır. Dahası, yüksek faiz, risk beklentilerini arttığı için, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, beklentilerin tam tersi etki yapar. Kısacası, gelişmiş ülkelerdeki %5 altı faiz ile gelişmekte olan ülkelerdeki %5 üstü faizler, aynı şekilde değerlendirilemez.

3) Faizlerin artması, UZUN VADEDE, yine ileri finans ve ekonomi kitaplarında anlatıldığı gibi hem enflasyonu hem riski arttırır hem de birkaç

edilmesi, 5-10-15 yıllık devlet planlamaları gibi, üretimi önceden tayin edilmesi gibi, devlet tarafından önceden tayin edilen ve serbest piyasaya taban tabana zıt ANTI-KAPİTALİST, sosyalist müdahalelerdir. Gerçek kapitalist sistemde, faiz ilan edilmez, para talebi ve arzı ile piyasa tarafından belirlenir.

5) Merkez Bankaları, kapitalist sistemin olmazsa olmazı değildir. 19. yy'den evvel çoğu kapitalist sistemde, Amerika dahil bir merkez bankası yoktu. Ancak tam anlamıyla 20. yy'den itibaren, bugünkü manada bir merkez bankaları sistem ağı teşkil edildi. Bu, İngiliz İmparatorluğunun bugünkü, finansal ağını teşkil eder ve dünyayı mali açıdan sosyalist bir sistemle yönetmelerini sağlamaktadır. Dünya'daki bütün merkez bankaları (ve bankalar), Londra'ya bağlıdır.

Dr. Öğretim Üyesi Can BEKAROĞLU

RİBA VE REEL FAİZ

Geçenlerde bir blokta şöyle bir yorum okudum: “Haram olan faiz reel artıştır, yani malda artıştır, paradaki artış/faiz ise gerçekte reel değil, nominal bir artıştır ki para zaten nominaldır. Paranın sabit/belli bir değeri yoktur, değeri mal ile/alım gücü/aldığı mal ile ölçülür, dolayısıyla değeri enflasyona göre her zaman değişir ki enflasyon zaten paranın değerinin düşmesi, yani paranın alım gücünün düşmesi demektir, paranın düşen değerini ise faiz dedikleri artış ile dengelemeye çalışırlar. Enflasyon oranında paraya uygulanan artış, gerçek anlamda faiz değil, dolayısıyla haram değildir”

Yukarıdaki alıntıya büyük ölçüde katılmakla beraber önemli birkaç noktayı kaçırmamız gerekiyor. Faizin gerçek manada “Riba” kapsamına girip girmemesi, sadece “Enflasyon” oranına göre ayarlanmasıyla ilgili değil (zira ölçüm şekline göre sayısız enflasyon oranları elde edilebilir), daha da önemlisi, artış oranının önceden mi, sonradan mi belirleneceği ve negatif olmasına, kısacası “risk”e izin verilip verilmeyeceğidir.

Faiz, aşağıdaki sebeplerden ötürü “riba” kapsamına girer:

- 1) Nominal de olsa riske izin vermez;
- 2) Ekonominin gidişatından kendini soyutlayıp öngörülemez bir gelecek için sabit bir getiri önerir;
- 3) Reel getiri gerektiren üretime ya da ticaret gibi bir ekonomik faaliyete dayalı değildir;
- 4) Öngörülen artış miktarı önceden saptanır.

Şayet yapılan artış,

- 1) Reel bir mal ve hizmet grubuna endekslenirse (Tüfe sepeti gibi),
- 2) Önceden saptanmaz ve reel piyasanın durumu (mesela Tüfe oranına) göre şekillenirse,
- 3) Hem negatif hem de pozitif olabilirse (yani ekonomiyle paralel risk varsa),

Tercihen de

- 4) Üretim odaklı ve spekülasyon etkilerden uzak bir amaçla kullanılırsa,

o faiz, “Riba” (reel faiz) kapsamına girmez. Kısacası bu, reel olarak kayıp ve kazanç uğramadan, fakat ekonominin gidişatından da izole olmadan borç vermek anlamına gelir. Yapılan artışlar da, tamamen ekonomiyle paralel olacağı için, ne borçlu ne de alacaklı mağdur olmazlar.

Tüfe yerine GSMH endeksli bir sepete bağlı olan getiriler ise ekonomik büyümeye, tek bir şirket üzerinden değil de, bütün bir ekonomik havuz

üzerinden ortak olmak ve dolayısıyla da reel büyümeye, riskiyle beraber ortak olmak anlamına gelir. Ayrıca gerekli önlem ve düzenlemelerle, fonlar üretim ve reel piyasaya yönlendirilebilir, spekülasyondan uzak tutulabilir.

Ama tüm bunlardan daha mühimi, evvela, Merkez Bankası'nın bağımsızlığının derhal elinden alınması ve faizsiz para basabilmesinin sağlanmasıdır (zira para daha piyasa sürülür sürülmez, emisyon hacminden daha fazla borçlanıldığı için, uzun vadede hem enflasyona sebep olur, hem de bu sistemin de facto merkezi Londra'ya borçlu kıldığı için Türk Lirası'nda değer kaybına (devalüasyon) yol açar.

Dr. Öğretim Üyesi Can BEKAROĞLU

2018 YILI BÜYÜME RAKAMLARI

Türkiye ekonomisi 2018'in üçüncü çeyreğinde yıllık bazda yüzde 1,6 büyüdü. Bu büyüme oranı, son 2 yılın en zayıf büyüme hızı olarak kayda geçti.

Reuters haber ajansının anketinde büyümenin yüzde 2 seviyesinde gerçekleşeceği öngörülmüştü. Ekonomi birinci çeyrekte yüzde 7,4, ikinci çeyrekte ise yüzde 5,2 büyümüştü.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun açıkladığı verilere göre 3. çeyrekte büyümeye en büyük destek kamu harcamalarından geldi.

Kamunun yaptığı harcamalar Temmuz-Eylül döneminde yüzde 7,5 büyürken, hanehalkının tüketimindeki büyüme yüzde 1,1 ile sınırlı kaldı. Aynı dönemde sermaye yatırımları ise yüzde 3,8 daraldı. Sanayide yıllık bazda yüzde 1,8'lik bir daralma yaşanırken, finans ve sigorta faaliyetleri yıllık bazda yüzde 21,7 küçüldü. Büyümenin itici güçlerinden birisi olarak nitelenen inşaat sektöründe ise daralma üçüncü çeyrekte de devam etti.

Açıklanan bu rakamlara Mevsim ve takım etkisinden arındırılmış

Yıl / Çeyrekler	Büyüme (%)
2017 1. Ç	5,3
2.Ç	5,3
3.Ç	11,5
4.Ç	7,3
2018 1. Ç	7,2
2.Ç	5,3
3.Ç	1,6

olarak bakıldığında 3. çeyrekte ekonomi aslında yüzde 1,1 küçülmüş görünüyor.

Tüketim ve yatırım harcamalarında ya da kısaca talepte böyle bir düşüş olduğunu da dolaylı vergilerin gidişinden görüyorduk. İlk 10 ayda alınan KDV artışı yüzde 10 ile enflasyonun çok gerisinde kalırken, ÖTV

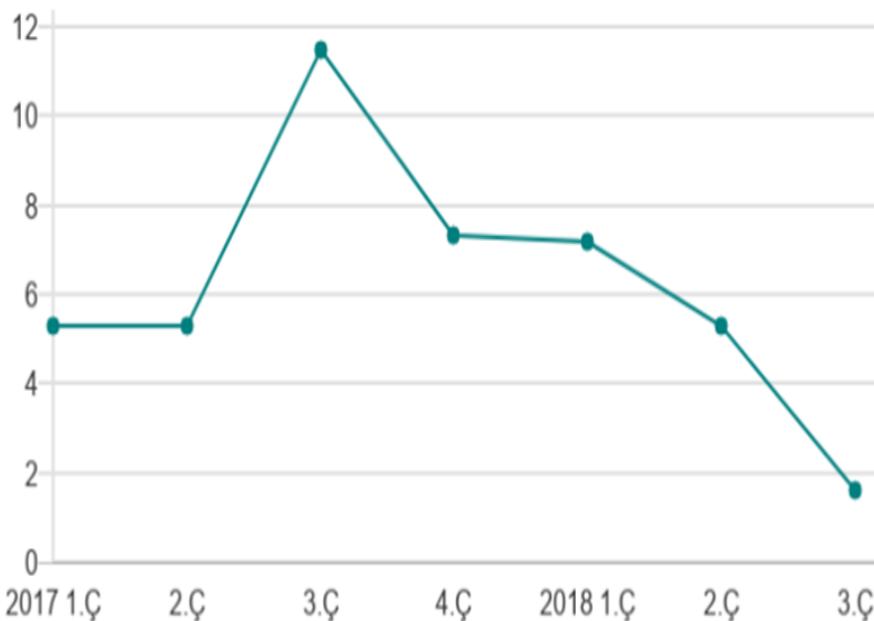
artışı yüzde 0,1 ile enflasyon oranı kadar azalmış durumdaydı.

3. çeyrek itibarıyla Türkiye ekonomisi stagflasyona yani durgunluk içinde enflasyon olgusuna çok yaklaşmış durumda.

Son çeyrek için tahminler eksi büyüme işaret ediyor. Bu eğilim

2017'nin başından bu yana büyüme

(Yıllık bazda GSYH büyüme hızı, %)

lim devam ederse Türkiye, önümüzdeki iki çeyrekte slumpflasyon yani enflasyon içinde küçülme olgusunu yaşayabilir.

TÜSİAD'dan 'iş hayatında kadın' vurgusu

Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Erol Bilecik, "Bugün iş ya da eğitim hayatında olmayan, evinde oturan yüzde 28 oranında genç var. Maalesef bunun yüzde 70'ini ise kadınlar oluşturuyor. Kadınların mutlaka iş dünyası kültürüne ve ekosistemine monte edilmesi gerek." Dedi.

Maça eksik kadro ile çıktıklarını belirten Bilecik, "Bizi tamamlayacak oyuncularımız takımında değil, onlar evlerinde oturuyorlar. Maça 1-0 mağlup başlıyoruz. Kadınlarımızın toplum hayatında daha fazla rol aldığı, dengeli bir şekilde kadın erkek

eşitliğinin olduğu bir Türkiye özlemine çekiyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

Bu alanda farkındalık oluşturmak adına hükümetin önemli adımları olduğunu vurgulayan Başkan Erol Bilecik, kadınların aktör olarak rolleri arttığında ülke ekonomisinde de muazzam değişiklikler olacağını kaydetti.

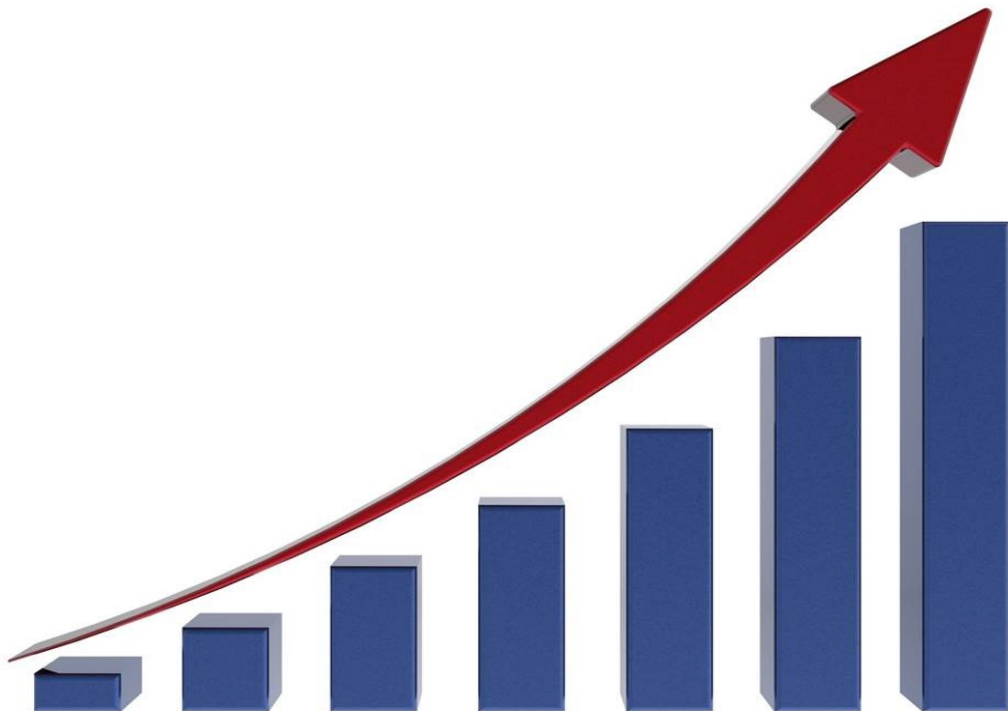
Fitch Ratings, Türkiye'nin kredi notunu teyit etti

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, Türkiye'nin "BB" seviyesindeki kredi notunu ve "negatif" görünümünü teyit etti.

Türkiye ekonomisinin, Türk Lirası'nın değerinde önceki aylarda yaşanan kayıpların üstesinden gelmeye çalıştığı belirtilen açıklamada, büyümedeki yavaşlamanın uzun süredir korunan mali disiplini zorlaştıracığı öne sürüldü.

Fitch, Türkiye için 2018'deki ilk değerlendirmesini 19 Ocak'ta yapmış ve notu 'BB+'da görünümü ise durağan olarak teyit etmişti. Kuruluş ikinci değerlendirmesini ise 13 Temmuz'da yapmış, ekonominin makro istikrarını bozucu risklerin artmasını gerekçe göstererek Türkiye'nin kredi notunu bir kademe düşürmüş ve BB+'dan BB'ye indirmişti.

Sena Göktürk

DIŞ TİCARET AÇIĞI KÜÇÜLÜYOR

İhracat %0,2 arttı, ithalat %28,3 azaldı.

Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle

İhracatın ithalatı karşılama oranı ise 2017 Aralık ayında %60 olarak gerçekleşmiş iken, 2018 Aralık ayında %83,8'e yükseldi.

bu azalışın ihracat oranlarında yaşanacak daha yüksek artışlarla devam edeceğini vurguladı. **Avrupa Birliği'ne ihracat %**

Aylara göre dış ticaret, Aralık 2018

(Milyon ABD \$)

Aylar	Yıl	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış ticaret dengesi		İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)
		Değişim		Değişim		Değişim		
		Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)	
Ocak-Aralık	2017	156 993		233 800		- 76 807		67,1
	2018	168 023	7,0	223 039	-4,6	- 55 016	-28,4	75,3
Aralık	2017	13 846		23 085		- 9 239		60,0
	2018	13 879	0,2	16 553	-28,3	- 2 674	-71,1	83,8

oluşturulan geçici dış ticaret verileri açıklamalarında yer verilen verileri incelediğimiz de; ihracat 2018 yılı Aralık ayında, 2017 yılının aynı ayına göre %

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %5,5 azaldı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre incele-

0,4 arttı. Avrupa Birliği'ne (AB-28) yapılan ihracat, 2017 yılının aynı ayına göre %0,4 artarak 6 milyar 550 milyon dolar olarak

Sektörlere göre dış ticaret, Aralık 2018

(Milyon ABD \$)

Sektörler	Aralık				Ocak-Aralık			
	2017		2018		2017		2018	
	Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)
İhracat (FOB)								
Toplam	13 846	100,0	13 879	100,0	156 993	100,0	168 023	100,0
Tarım ve ormancılık	656	4,7	587	4,2	5 287	3,4	5 558	3,3
Balıkçılık	50	0,4	49	0,4	451	0,3	486	0,3
Madencilik ve taş ocaklığı	316	2,3	287	2,1	3 509	2,2	3 400	2,0
İmalat	12 763	92,2	12 895	92,9	147 138	93,7	157 806	93,9
Diğer	60	0,4	60	0,4	608	0,4	774	0,5
İthalat (CIF)								
Toplam imalat sanayi	18 698	100,0	12 212	100,0	190 748	100,0	175 976	100,0
Yüksek teknolojlili ürünler	3 143	16,8	2 014	16,5	28 822	15,1	23 668	13,4
Orta yüksek teknolojlili ürünler	7 534	40,3	5 415	44,3	78 437	41,1	73 852	42,0
Orta düşük teknolojlili ürünler	6 201	33,2	3 424	28,0	62 144	32,6	58 436	33,2
Düşük teknolojlili ürünler	1 821	9,7	1 359	11,1	21 344	11,2	20 021	11,4

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürün Grupları Sınıflaması OECD tarafından ISIC Rev.3 Sınıflaması baz alınarak hazırlanmıştır.

0,2 artarak 13 milyar 879 milyon dolar, ithalat %28,3 azalarak 16 milyar 553 milyon dolar olarak gerçekleştiğini görüyoruz.

Dış ticaret açığı %71,1 azaldı. Aralık ayında dış ticaret açığı %71,1 gibi büyük oranda azalarak 2 milyar 674 milyon dolara geriledi.

diğimizde ise 2018 Aralık ayında bir önceki aya göre ihracatta %5,5 oranında dikkat çekici bir düşüş gözlenmekte olup, ithalat %1,7 arttı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2018 yılı Aralık ayında önceki yılın aynı ayına göre ihracat %0,3 arttı, ithalat %28,2 azaldı ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan

gerçekleşti. AB'nin ihracattaki payı 2017 Aralık ayında %47,1 iken, 2018 Aralık ayında %47,2 oldu.

En fazla ihracat yapılan ülke yeniden Almanya oldu. Almanya'ya yapılan ihracatımız 2018 Aralık ayında 1 milyar 205 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla 893 milyon do-

lar ile Birleşik Krallık, 741 milyon dolar ile İtalya ve 712 milyon dolar ile Irak takip ettiğini görüyoruz.

İthalatta ilk sırayı Rusya aldı.

Rusya'dan yapılan ithalat, 2018 yılı Aralık ayın-

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ithalatı içindeki payı %16,5 oldu.

İmalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %73,8'dir. Aralık ayında yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki

Teknoloji yoğunluğuna göre imalat sanayi ürünleri dış ticareti, Aralık 2018

(Milyon ABD \$)

Teknoloji yoğunluğu	Aralık				Ocak-Aralık			
	2017		2018		2017		2018	
	Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)
İhracat (FOB)								
Toplam imalat sanayi	12 763	100,0	12 895	100,0	147 138	100,0	157 806	100,0
Yüksek teknoloji ürünler	567	4,4	553	4,3	5 706	3,9	5 523	3,5
Orta yüksek teknoloji ürünler	4 642	36,4	4 695	36,4	50 866	34,6	57 377	36,4
Orta düşük teknoloji ürünler	3 278	25,7	3 582	27,8	41 593	28,3	43 511	27,6
Düşük teknoloji ürünler	4 277	33,5	4 065	31,5	48 973	33,3	51 395	32,6

BEC	İthalat (CIF)							
Toplam	23 085	100,0	16 553	100,0	233 800	100,0	223 039	100,0
Sermaye (yatırım) malları	3 879	16,8	2 525	15,3	33 116	14,2	29 301	13,1
Ara (ham madde) malları	16 235	70,3	12 211	73,8	171 462	73,3	170 044	76,2
Tüketim malları	2 825	12,2	1 737	10,5	28 488	12,2	22 876	10,3
Diğer	146	0,6	80	0,5	734	0,3	817	0,4

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

ISIC: Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması

BEC: Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması

da 1 milyar 786 milyon dolar oldu. Bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar 720 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 292 milyon dolar ile Çin ve 997 milyon dolar ile ABD izledi.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %4,3 oldu.

Abdülkadir AY

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.3 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Aralık ayında ISIC Rev.3'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %92,9'dur. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %4,3, orta yüksek teknoloji ürünlerin payı ise %36,4'tür.

30 MİLYAR DOLARLIK FON HAYATA GEÇİRİLİYOR

Başkan Recep Tayyip Erdoğan, ABD, İngiltere gibi gelişmiş ülkelerde uygulanan ve dünyadaki hacmi 30 milyar doları geçen "kitle fonlaması" düzenlemesinin üç aylık dönemde yürürlüğe gireceğini açıkladı. Büyümeye de katkı sunacak olan bu sistem Türkiye'de ilk kez ortaklığa dayalı şekilde başlayacak. Kitle fonlamasıyla bir kişi proje bazında bir proje için en fazla 1.000 lira yatıracak. Girişimci toplamda 1 milyon lira toplayabilecek.

Kitlesel fonlama ya da kitle fonlaması; bireysel yatırımcılar, aile ya da arkadaşların işbirliğiyle internet üzerinden önerilen bir girişim, projeye sermaye toplamasını sağlayan bir fonlama yöntemi. Sistem fon karşılıklarına göre ödül, hisse ve borçlanma (kredi) karşılığı olmak üzere üç şekilde işletiliyor. Fonlamada şirketlerin değil girişimcilerin projelerinin finanse edilmesi söz konusu.

Kitle fonlaması sistemi aracılığıyla tecrübe sahibi yatırımcılarla tecrübesiz yatırımcıların bir araya gelmesi sağlanacak. Başta teknoloji odaklı yatırımlar olmak üzere, tüm sektörlerde erken aşamada finansmana ihtiyaç duyan girişimcilere kaynak sağlamayı amaçlayan sistem, fikri bulunan ancak kaynağı yetersiz girişimcileri yatırımcılarla buluşturacak.

Türkiye'de 1,5 milyon adet otomobil üretildi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2017 yılı Yıllık Sanayi Ürün (PRODCOM) İstatistikleri verisini açıkladı. Buna göre, Türkiye'de 2017 yılında 1 milyon 555 bin 539 adet otomobil, 191 milyon 19 bin 688 ton hazır beton, 743 bin 531 ton margarin ve benzeri yenilebilir katı yağ, 8 milyon 821 bin 814 adet ev tipi buzdolabı ve dondurucu üretildi.

Girişimlerin ürettikleri ürünlerden yaptıkları satış 2017 yılında 1 trilyon 342 milyar 944 milyon TL oldu. Bu değer 2016 yılında 1

trilyon 45 milyar 754 milyon TL iken 2015 yılında 956 milyar 497 milyon TL olarak gerçekleşmişti.

Üretimden yapılan satışlar 1 trilyon 342 milyar 944 milyon TL oldu. Bu değer 2016 yılında 1 trilyon 45 milyar 754 milyon TL iken 2015 yılında 956 milyar 497 milyon TL olarak gerçekleşmişti.

Üretimden yapılan satışların; yüzde 13,8'ini gıda sanayi ürünleri, yüzde 3,2'sini ileri teknoloji ürünleri oluşturdu.

Ana sanayi gruplarında; ara malları yüzde 46,7 ile ilk sırada yer aldı.

Türkiye İstatistik Kurumu, (TÜİK) 2016 ve 2017 yıllarına ilişkin "Devlet Hesapları" verilerini açıkladı.

Buna göre, genel devlet açığının GSYH'ye oranı 2016 ve 2017 yıllarında sırasıyla yüzde eksi 1,1 ve eksi 2,8 olarak tahmin edildi. Sosyal güvenlik kurumları sektörü hariç, diğer alt sektörler bu yıllarda açık verirken, genel devlet konsolide borç stokunun GSYH'ye oranı her iki yılda da yüzde 28,3 ile aynı düzeyde kaldı.

Toplam Harcama 1.1 Trilyon Lira

Genel devlet toplam harcamaları 2017'de 1 trilyon 61 milyar 533 milyon liraya ve GSYH içindeki payı ise yüzde 34,2'ye yükseldi. Toplam gelirler 975 milyar 474 milyon lira olarak hesaplanırken, bu tutarın GSYH içindeki payı yüzde 31,4'e geriledi.

Değer olarak tüm ana harcama ve gelir kalemlerinde artış görülürken, geçen yıl genel devlet 86 milyar 59 milyon lira açık verdi.

Genel devletin toplam vergi ve sosyal katkı gelirleri 2017 yılında 799 milyar 987 milyon liraya ulaştı. Üretim ve ithalat üzerindeki vergilerin ve gelir, servet gibi unsurlar üzerindeki cari vergilerin, toplam vergi ve sosyal katkı katkı gelirleri içindeki payları sırasıyla yüzde 47,9'a ve yüzde 23'e yükselirken, net sosyal katkıların payı yüzde 28,9'a geriledi. Söz konusu yılda sermaye vergilerinin payı ise değişmedi.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli "Ulusal Süt Konseyi'nin açıkladığı tavsiye fiyat kararı olan 1,70 TL'lik sütün litre fiyatı, Bakanlığımızca yapılan 25 kuruşluk desteklemeyle 1,95 TL olacaktır" dedi.

Bakan Pakdemirli açıklamasında şu ifadelere yer verdi

Tarım ve Orman Bakanlığı olarak süt üreticilerimizin üretim maliyetlerinin düşürülmesi, üretiminde sürdürülebilirliğin ve vatandaşlarımızın ucuz süte ulaşmalarını sağlamak, 'Enflasyonla Topyekûn Mücadele' kapsamında fiyat artışının tüketimde talep daralması oluşturmasının önüne

geçmek ve arz/talep dengesinin devam edebilmesi için çiğ süt destekleme fiyatlarında yeniden düzenlenme yapılmıştır. Bu kapsamda; 2019 yılında yani yeni yıldan itibaren Ocak, Şubat, Mart aylarında süt üreticilerimize, litre başına vermekte olduğumuz ortalama 10 kuruş 'süt prim desteği', 15 kuruş daha artırılarak, 25 kuruşa yükseltilmiştir

Böylece; Ulusal Süt Konseyi'nin açıkladığı tavsiye fiyat kararı olan 1,70 TL'lik sütün litre fiyatı, Bakanlığımızca yapılan 25 kuruşluk desteklemeyle 1,95 TL olacaktır. Bu desteklemeyle, 2019 yılının ilk 3 ayında süt üreticilerimize toplam 571 milyon TL süt desteği yapılmış olacaktır."

Aylin Kerime BİBERCİ

MEYVE – SEBZEDE TANZİM SATIŞ UYGULAMASI

Öncelikle en kısa haliyle tanzim satışı; 'Satıcı fiyatlarının yükselmesini önlemek, bazı malların tüketiciye ulaşmasını sağlamak için belediye veya başka kamu kuruluşları tarafından yapılan satış' şeklinde tanımlayabilmek mümkündür. Ülkemizde TÜİK verilerine göre özellikle 2018 yılının son çeyreğinde ve akabinde 2019 yılının ilk aylarını yaşıyor olduğumuz zaman diliminde meydana gelen yüksek enflasyon karşısında vatandaşların tepkileri sonucunda hükümet tarafından alınmış bir önlem olarak da nitelendirilebiliriz. Şimdi daha detaylı olarak incelemeye başlayabiliriz.

Tanzim satış noktaları, İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediyeleri tarafından 11 Şubat Pazartesi itibarıyla hizmete açıldı. Hükümetin geçtiğimiz günlerde gıda fiyatlarının azaltılması için devreye gireceğini belirttiği tanzim satış noktaları, açıldığı ilk gün itibarıyla hem büyük ilgi gördü hem de büyük bir tartışma konusu oldu. Sebze ve meyve fiyatlarını düşürmek için İstanbul'da 50, Ankara'da ise 15 noktada tanzim satış noktası kuruldu. Tanzim satış çadırları Ankara'da hafta içi her gün 10.00-22.00 saatlerinde çalışacak. İstanbul'da tanzim satışları her gün saat 10.00 ile 19.00 arasında yapılacak. Tanzim satış noktalarında ilk etapta domates,

salatalık, ıspanak, patates, soğan, patlıcan ve biber satışı gerçekleştirilecek.

1970'li yıllarda dönemin İzmir Belediye Başkanı İhsan Alyanak'ın gelir seviyesi düşük olan kişilerin eti, kömürü, sebze ve meyveyi piyasaya göre daha ucuza almalarını sağlamak için bir yöntem geliştirmesiyle başladığını anlatıyor. Tanzim satış noktaları zamanla Tansaş isimindeki markete dönüşüyor ve 1980'lerde Tansaş bir zincir market oluyor. 1990'lı yıllarda başarılı bir market haline dönüşen Tansaş, önce Doğu grubunun bünyesine katıldı, 2005 yılında ise Migros'a satıldı. Bu satışın ardından Tansaş markası zamanla ortadan kalktı.

TÜİK verilerine göre aylık olarak en yüksek fiyat artışı gözlenen ürünlerin başında yüzde 87,87'lik bir yükselişle çarliston biber geldi. Patlıcanın aylık fiyatı yüzde 80,94, ıspanağın yüzde 67,63, sivri biberin yüzde 63,84 yükseldi.

Tanzim satış noktalarının kurulacağını ilk başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 5 Şubat'ta AKP Meclis Grup Toplantısı'nda yaptığı konuşma sırasında dile getirmişti.

Erdoğan şu sözleri sarf etmişti: "Biberiydi, çarlistonuydu, patlıcanıydı, domatesiydi; her şeyde bu fiyatlara gerekirse ayar çekme kararını aldık, adımlarımızı atacağız. Belediyelerimiz vası-

tasıyla biz bu adımları atacağız. "Bir zamanlar biliyorsunuz tanzim satışlar kurulmuştu. Belediyelerimiz vasıtasıyla bu adımları atabiliriz, atacağız. Çünkü vatandaşımıza ucuz, sağlıklı ürünler vermeye mecburuz."

Temizlik malzemeleri de katılacak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, tanzim satış noktalarında fiyatların neredeyse yarı yarıya indiğini ve aynı uygulamanın temizlik malzemeleri için de yapılacağını söyledi: "Semt pazarları kurarak bugün itibarıyla ucuz ürünü satmaya başladık. Ankara'da bu çalışmalar başladı. Fiyatlar neredeyse yarı yarıya inmiş vaziyette. Halk ekmekte nasıl ucuz ekmeği biz vatandaşın evine gönderdiysek şimdi de her türlü üründe, temizlik malzemelerinde de buna gireceğiz."

'Fiyatlar tüm Türkiye'de düşecek'

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, tanzim satış noktalarındaki fiyatlara ilişkin, "Bu fiyatların yayılmaya başladığını tüm Türkiye'de göreceğiz. Amaç da bu zaten. Spekülasyon yapmak isteyen, fahiş kâr, fahiş fiyatlama yapmak isteyenlere izin vermeyeceğiz" dedi.

Albayrak, önümüzdeki günler içerisinde yapılandırılmayı güçlendireceklerini, tanzim satış noktalarının ve satılan ürünlerin sayısının artırılacağını ifade etti.

İnternette de sipariş verilecek

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ise tanzim satışların internet üzerinden yapılabilmesi için yeni bir proje hazırladıklarını söyledi. Pakdemirli, PTT Genel Müdürlüğü ile gerçekleştirecekleri proje kapsamında internette de sebze ve meyve siparişinin verilebileceğini aktardı.

tarafından eleştiri konusu olmuştur. Bu konuya çözüm olarak da yukarıda bahsedilen e-PTT AVM aracılığıyla sağlanan hizmet bu sorunun çözülmesi bağlamında büyük önem arz etmektedir. Bunların yanında Ankara ve İstanbul'da başlayan uygulama Adana, Balıkesir ve Bursa'da da başlamış olup yaygınlaşmaya devam etmekte ve

The screenshot shows the e-PTT AVM website interface. At the top, there is a search bar with the text 'ne aramıştınız?' and a 'Hesabım' button. Below the search bar, there are navigation links for 'TUM KATEGORILER', 'Günün Fırsatları', 'Kampanyalar', 'Modakonsept', 'Hediye.Bul', 'Ptt@M', and 'Engersiz Ürünler'. The main content area displays the product 'Çarliston Biber 1 Kg' with a price of 6,00 TL. To the right, there is a 'Mağaza E-Tanzim' badge and a 'Mağaza Puanı' section with a 5-star rating. A 'Mağazaya Soru Sor' button is also visible.

Ülke gündeminde yukarıdaki gibi yer alan tanzim satış konusuyla ilgili son olarak kısa bir değerlendirme yapıp yazımı bitireceğim. Yeni Kamu Yönetimi (New Public Administration) anlayışı, dünyada hakim sistem haline gelen kapitalizmin farklı bir örgütleniş biçimidir. Bu görüşe göre minimal devlet anlayışı ve yansımaları olarak, İngiltere'de 3E kuralı şeklinde geçen, devletin ekonomik olaylar, mal ve hizmetler karşısında nasıl bir tavır alması gerektiği ve uygulama üzerindeki tutumunu göz önüne alınacak olursa; 1970'lerde neo-liberal iktisatçılar; 'Daha az devlet, daha çok piyasa' görüşünü benimsediler ve devlete piyasada rekabeti artırıcı faaliyetlerde bulunma, özelleştirme ve deregülasyon politikalarını uygulama görevi verildi. Atılan bu adım (tanzim satış) esas itibarıyla bu anlayışın bir ürünüdür. Bunun yanında temel gıda olarak nitelendirilebilecek mallarda ise etiket fiyatı ve TÜİK hesaplamasının uyumsuzluğu, hükümet temsilcileri tarafından firmaların fahiş fiyat uyguladıklarının açıklamaları sonucunda, böyle bir adım atılması hem rekabet hem uygulanan fahiş fiyatlar hem de vatandaşların bütçelerine rahatlatıcı bir etki yaratmaktadır. Nitekim satışların ilk haftasını tamamladığımız günlerde ortadaki rakamlar, marketlerdeki etiket fiyatlarındaki düşüşler de uygulamanın ne kadar önemli sonuçlar verdiğinin ispatıdır. Bunların yanında satış noktalarında oluşan kuyruklarda hem medya hem de muhalefet partileri

ilerleyen zamanlarda hızla yaygınlaşacağı belirtilmektedir. Bu uygulama sayesinde üreticiden alınıp doğrudan halka arz edilen ürünlerin, oluşabilecek bir uyuşmazlıkta veya yaşanabilecek bir stoklama girişimlerinde devletin doğrudan doğruya müdahalesi söz konusu olabilecek, bu da şeffaflık ve hesap verilebilirliğin geliştirilmesi adına önemli bir adımdır.

İlker GÜDÜCÜ

DİJİTALLEŞEN DÜNYADA EKONOMİNİN İTİCİ GÜCÜ: E-Ticaret

2018'den geriye dönecek olursak uzaktan alışveriş, henüz 20 yıllık bir geçmişi olan internet üzerindeki e-ticaretle başlamadı. Uzun yıllar önce de mağazalardan alışveriş dışında farklı alternatifler bulunuyordu . Peki bu dönemler hangileri vardı? Küresel markaların yanı sıra Evpa gibi katalog firmaları yıllarca, komisyon üzerinden uzaktan satışı ana kanalları olarak kullandı. Bunların yanında telefon ve internet üzerinden satışı televizyon programlarıyla desteklemeye çalışan Shopping TV vardı . Fakat 2013 yılında faaliyetine son verildi sebebi ise tele-alışveriş yapan kanalların diğer kanallar gibi reklam, sponsor ve işbirliği gibi gelir elde etme imkanının olmamasının yanında kazançlarını sadece yanındaki satışlardan elde etmesidir. Estore'de faaliyetine son veren firmalardandır. Günümüzde internette en çok hangi ürün satılıyor diye bakacak olursak ilk 10 sırada :

Türkiye'de yaklaşık 48 milyon internet kullanıcı var ve bu kullanıcıların yüzde %87'sini oluşturan 47,5 milyonu interneti istisnasız her gün kullanıyor . Bu kitlenin internet üzerinde e-posta okumak ve sosyal ağlara girmek haricinde en sık yaptığı eylem, online ürün bilgisi arama . Türkiye'nin yalnız 1 aylık e-

ticaret kullanıcı etkinliklerine baktığımızda, internet kullanıcılarının yüzde 52'sinin satın almak üzere online ürün veya hizmet aramaktadır.

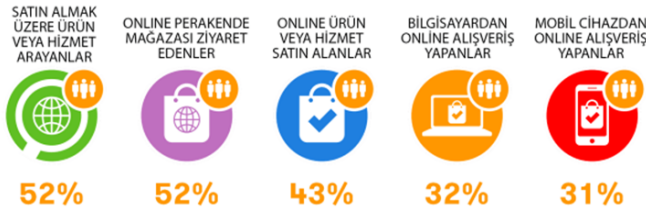
Her 10 Kişiden 7'si Yılbaşı Hediyesini İnternette Alacak

Yeni yıl kutlamaları için geri sayım sürerken, Gitti-Gidiyor düzenlediği anketle tüketicilerin yılbaşındaki hediye tercihleri ve bütçeleriyle ilgili şu sonuçlar elde edilmiştir : E-ticaretin kolaylığını keşfeden kullanıcıların yılbaşı alışverişini de internette yapmayı tercih ettiğini göstermiştir. Ankete katılan 10 kişiden 7'si yılbaşı alışverişini internet üzerinden yapacağını belirtirken, katılımcıların

yüzde 50'si hediye alırken mutlaka kampanyalardan yararlanacağını söyledi.

“Yılbaşı hediyesi olarak sevdiğinize hediye olarak ne/neler alacaksınız?” sorusunun yöneltildiği ankette giyim ürünleri öne çıktı. Bu soruya yüzde 56 gibi yüksek bir oranla giyim, ayakkabı ve çanta gibi ürünlerin bulunduğu “Moda” yanıtı verilirken; onu yüzde 35’le “Takı/Aksesuar”, yüzde 34’le “Hobi/Eğlence”, yüzde 30’la “Kozmetik/Kişisel Bakım”, yüzde 28’le “Elektronik”, yüzde 23’le “Ev dekorasyon”, yüzde 18’le “Spor/Outdoor ürünleri” ve yüzde 6’yla “oyuncak, çiçek ve kitap gibi ürünlerin bulunduğu “Diğer” yanıtı izledi.

SON 30 GÜNDEKİ E-TİCARET EYLEMLERİ

INVEON

Sıralama	En Çok Satan İnternet Ürünler
1	Kadın Giyim
2	Kitaplar
3	Bilgisayar Donanımı
4	Bilgisayar Yazılımı
5	Giysi
6	Oyuncaklar Videolar
7	Videolar Dvd
8	Sağlık ve Güzellik
9	Tüketici Elektronikleri
10	Müzik

Tuğba ERBAZ

VENEZUELA EKONOMİK SIKINTILARI

Venezuela dünyanın en büyük kanıtlanmış petrol rezervine sahip. Fakat bu aynı zamanda ekonomik sorunların zeminini oluşturan bir durum oldu.

Çünkü Venezuela, bu kadar fazla petrole sahip olduğu için başka hiçbir şey üretme ihtiyacı hissetmedi.

Ülke petrolünü ihraç ediyor, kazandığı dolarlarla da halkın istediği ürünleri dışardan ithal ediyordu. Petrol ihracatı ülkenin toplam ihracatının yüzde 96'sını oluşturuyordu. Fakat 2014'te petrol fiyatları düştüğünde Venezuela'nın döviz gelirleri de azaldı.

Bu nedenle eskisi gibi ürün ithal edemez oldu ve piyasadaki ithal ürünler azaldı ve şirketler fiyatları artırdı ve enflasyon yükseldi.

İhracat gelirinin yüzde 96'sını petrolün oluşturduğu Venezuela'nın ekonomisi 2013-2017 yıllarında yüzde 30 küçüldü ama Türkiye'yle ilişkileri gelişti. Türkiye, ABD'nin yaptırımları altındaki Venezuela ile ticari ilişkileri geliştirme hedefinde.

Venezuela devlet başkanı Nicolas Maduro, kendisine suikast girişiminde bulunduğunu söylediğinde, ilk kınama mesajlarından biri Türkiye'den geldi.

Nicolas Maduro, Temmuz 2018'de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın görevine katılmak için Türkiye'ye geldiği zaman iki

ülke arasındaki ilişkilerin de gelişeceği yönünde açıklamalar geldi.

Venezuela'ya Yapılan İhracat Rakamları

Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) verilerinden derlenen bilgiye göre, Türkiye 2017'de Venezuela'ya 37 milyon 432 bin dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Yaşanan siyasi yakınlaşmalar ve Venezuela'nın yaşadığı ekonomik sıkıntılar sonrası Türkiye'nin bu ülkeye ihracatı 2018'de yüzde 223 artarak 120 milyon 800 bin dolara yükseldi.

Enflasyonun çok yüksek olduğu Venezuela'ya Türkiye ağırlıklı olarak gıda ürünleri ihraç etti.

İhracatta ilk sırayı 27 milyon 886 bin dolarla makarna aldı. Makarnayı 13 milyon 642 bin dolarla ay çiçek yağı, 7 milyon 860 bin dolarla buğday unu ve 5 milyon 41 dolarla kırmızı mercimek takip etti. Bu ülkeye ayrıca 1 milyon 546 bin dolarlık mısır unu ve 1 milyon 324 bin dolarlık şeker ihracatı gerçekleştirildi.

TÜRK MAKİNE MÜHENDİSİ ÜRETTİ

Denizli'de bir makine mühendisinin geliştirdiği ve suyu yüzde 330 oranında tutma niteliğine sahip organik gübre, çöl şartlarında dahi sebze üretimine imkan tanıyor.

Organik üretim konusunda yatırım yapan girişimci Mehmet Akın, bu alanda kullanılan gübrelerin ithalatla karşılanması ve yüksek fiyatlı olması üzerine "neden biz yapmayalım?" diyerek proje geliştirdi.

Bitkisel ve hayvansal atıkları kısa sürede gübreye dönüştüren bir kompost makinesi üreten Akın, devletin 2 milyon lira hibe desteğini de alarak 12 milyon liralık ülkenin en büyük tesisini kurdu.

Özellikle kurak topraklarda tarıma imkan tanıyan gübre, kısa sürede Katar, Suudi Arabistan, Umman, Birleşik Arap Emirlikleri, Tunus ve Fas pazarına girdi. Atıkların dönüştürülmesiyle yapılan gübrenin ihracatı geçen yıl 300 tona ulaştı.

ASELSAN'IN Türk Havacılık ve Uzay Sanayii AŞ (TUSAŞ) İLE 240,6 MİLYON DOLARLIK SÖZLEŞMESİ

ASELSAN'ın Kamuyu Aydınlatma Platformunda (KAP) yer alan açıklamasında, ASELSAN ile TUSAŞ arasında, bir yurt dışı müşterinin aviyonik sistem ihtiyacına yönelik olarak toplam 240 milyon 647 bin 98 dolar tutarında bir sözleşmenin bugün imzalandığı bildirildi.

Açıklamada, söz konusu sipariş kapsamındaki teslimatların 2019-2023 arasında gerçekleştirileceği kaydedildi.

AYLİN KERİME BİBERCİ

BU KEZ OTOBÜSÜ KAÇIRMIYORUZ!

Edebiyatla az çok ilgisi olanlar Bedri Rahmi Eyüboğlu'nu bilirler. Edebiyatla ilgisi olmayanlarsa en azında bir kez de olsa duydukları bir Bedri Rahmi Eyüboğlu şiiri vardır. Bir ekonomi dergisinde şiirin tamamını sizlerle paylaşmayacağım. Sadece anlatacağım konuya uyacağını düşündüğüm kısmı sizlerle paylaşmak istiyorum. Şöyle diyor Eyüboğlu;

En azından üç dil bileceksin
 En azından üç dilde
 Ana avrat dümdüz gideceksin
 En azından üç dil
 Çünkü sen ne tarih ne coğrafya
 Ne şu ne busun
 Oğlum Mernuş

Sen otobüsü kaçırmış bir milletin çocuğusun.

Otobüsü kaçırmış bir milletin çocuğusun. Kısmen doğru söylüyor Eyüboğlu. Ama değineceğim konu için otobüsü tam anlamıyla kaçırdığımız söylenemez. Hatta otobüste yerimiz bile var.

Bahsedeceğim konu "Robotik Sektörü" Değineceğim firma ise Akınrobotics. Firmanın ismi tanıdık gelmeyebilir. Bir de şöyle diyeyim o zaman. Sahneden düşen robot! Şimdi tanıdık geldi mi?

Ülkemiz onların ismini Akdeniz Bilişim Zirvesinde sahneden düşen robotla tanıdı. Kimi kesim yapacağımız robot bu kadar olur diyerek heves kırmaya çalışsa da firmayı yakından tanıyanlar ne kadar büyük işler yaptıklarını biliyor. Emin olun yaptıkları robotlar düşen arkadaşlarına etli ekmek götürmek veya Konyaspor'un durumunu

sormaktan çok daha fazlasını yapıyorlar. Gelin o zaman firmaya biraz daha yakından bakalım.

Akınrobotics, Akınsoft bünyesinde kurulan bir robot firması. Akınsoft aslında hepimizin hayatına değinmiş bir firma. İnternet kafelere gitmiş olan nesil ne demek istediğimi anla-

yacaktır. Masa açtırmak için istek attığımız o program Akınsoft'un bir yazılımıydı. 1995 yılında kurulan firma bugün 28 ülkede hizmet veriyor ve bünyesinde 120'yi aşkın yazılım barındırıyor.

Akınsoft kurucusu Dr. Özgür Akın 2009 yılında Akınsoft bünyesinde Robotik departmanını kurdu ve ülkemizde ileri teknolojiye yatırım yapan nadir firmalardan biri haline geldi. 11 bin metrekarelik açık ve 2 bin 750 metrekarelik kapalı alana sahip olan Akınrobotics, seri üretim yapan, dünyanın ilk insansı robot fabrikasıdır.

Seri üretim yapan, dünyanın ilk insansı robot fabrikası. Bu cümleyi iki kez yazdım. Çünkü otobüsü bu sefer kaçırmadığımızı belirtmek istedim. Bunda firmanın kurucusu Özgür Akın'ın payı çok büyük. Para kazanabileceği çok çeşitli sektörler varken böyle bir alana yatırım yapmak herkesin alabileceği bir risk değil çünkü.

Akınrobotics bünyesinde üretilen robotlar firmanın kendi sermayesiyle ve aynı şekilde bünyesindeki mühendislerin Ar-ge çalışmalarıyla tasarlanmış olup, %100 yerli üretim gayesiyle hazırlanıyor.

Firmaya ufak bir bakış attık. Gelin bir de yaptıkları robotların bazılarına bakalım.

AKINCI-1 aynı zamanda matematiksel işlem sorularını da yanıtlayabiliyor.

AKINCI-1 İnsansı Robot Projesi 1. Prototip

2009 yılında başlayan Akıncı-1 projesi 2011 yılında tamamlandı.

İnsan hareketlerini taklit eden, konuşabilen ve sorulan soruları yanıtlayan

Akıncı-1 aynı

MİNİ ADA İnsansı Robot Projesi

Akdeniz Bilişim Zirvesinde sahneden düşmesiyle tanıdığımız Mini Ada dans edebiliyor, yer tarif edebiliyor ve karşılama hostesliği yapabiliyor.

Ancak bütün bu özelliklerinden ziyade ülkemiz onu sahneden düşmesiyle tanıdı. Ne acı!

Dünya'da Boston Dynamics firması tarafından domine edilen robotik sektöründe ülkemizden de çalışmalar görmek gelecek için oldukça umut

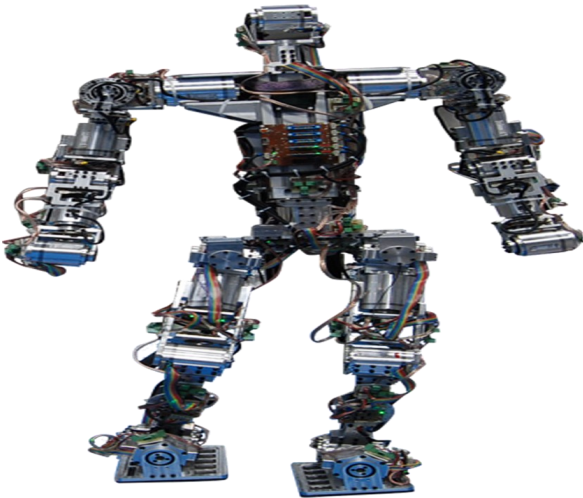

AKINCI-4 İnsansı Robot Projesi 4. Prototip

Akıncı projesi 4 prototipten oluşuyor. Üzerinde çalışılan son robot ise Akıncı-4. 2018 Mart ayında başlayan 4. Prototip çalışmaları hala devam ediyor. İnsansı hareketlerin neredeyse tamamını yapması planlanan Akıncı-4 aynı zamanda üzerindeki denge sensörü sayesinde yürüme esnasında dışarıdan gelen kuvvetlere anında cevap vererek dengesini koruyabiliyor. Robotik sektörüne

verici. Daha yolun başında olan sektörde gelecekte çok daha iyi ürünler göreceğimiz ise kesin. Kim bilir belki yakın gelecekte yaptığımız işlerin birçoğunu bu teknolojik arkadaşlar yapar...

Fatih Can ALTAY

ilgili olanlar bilirler ki dengeyi koruyabilmek robotlar için çok zordur. Bunun en uç örneği ise Boston Dynamics tarafından yapılmış olan Atlas robotu.

OLAY REKLAMIN ARDINDAN: PEAK GAMES!

A partman dairesinden yıllık 500 milyon dolarlık ciroya olan yolculuk yeni çalışma arkadaşlarını arıyor.

Google, Microsoft veya Apple... İsmine aşina olduğumuz onlarca yazılım firması bulunuyor. Ancak ülkemizden çıkıp dünyada büyük ses getiren kaç tane yazılım firmasının bulunduğunu bilmiyoruz ne yazık ki.

Geçtiğimiz günlerde ismini bilmediğimiz ya da çok azımızın bildiği bir yazılım firması adeta ülke gündemini domine etti ve adını tek seferde tüm ülkeye duyurmayı başardı. Akşam saatlerinde aynı anda 41 televizyon kanalında reklam filmi yayınlanan Peak Games yayınladığı 3 dakikalık reklamıyla tüm dikkatleri üzerine çekti.

Reklam filmi bir takım kodlamaları içerdiğinden dolayı izleyenler televizyonlarının hacklendiğini düşünmüş olabilirler. Ancak reklam filminin amacı yazılımın gücünü göstermekle birlikte şirketin yeni takım arkadaşları aramasına yönelikti. Belki de şimdiye kadar tek seferde bu kadar büyük bir kitleye ulaşmış tek iş ilanı Peak Games'in ilanı olabilir. Kim bilir...

Şirket bir yazılım şirketi ve yeni takım arkadaşları arıyorlar. Bu arayışlarını da kendilerine has şekilde yazılımın diliyle anlattılar. Peki kimdir bu Peak Games? Gelin yakından bakalım.

Peak Games, hikayelerinin 8 yıl önce, Türkiye'den dünyaya giden bir teknoloji şirketi olma hayaliyle başladığını söylüyor. Büyük yazılım firmaları gibi garajda kurulmamış Peak. Zaten ülkemizde garaj kültürü de pek yaygın değil. 2010 yılında İstanbul'da bir apartman dairesinde kurulan şirket dünya mobil oyun pazarında önemli bir konumda bulunuyor.

Bugün, dünyanın en büyük mobil uygulama geliştiricilerinden biri olan şirket, 193 ülkede, 300 milyondan fazla kişiye ulaşmış durumda. Bunu nasıl başardılar? Aslında birçoğumuzun aşina olduğu uygulamalar sayesinde.

Günün boş bir anında cep telefonlarımızda oynadığımız okey, tavla veya balon patlatma gibi oyunların en önde gelenleri Peak imzası taşıyor. Aynı zamanda şirketin Toy Blast isimli oyunu ABD'nin en çok oynanan 10 oyunu arasında yer alıyor.

Dünya'da tanınmış bir mobil uygulama geliştiricisi olan şirket 2017 yılında kart ve okey oyunlarını geliştiren bölümünü 100 milyon dolar nakit karşılığında başka bir uygulama geliştiricisi olan Zynga'ya sattı.

Onları dünya çapında tanıtan olay ise 2016 yılında önde gelen oyun ve oyuncak üreticisi olan Hasbro'ya açtığı dava oldu. Davanın konusu ise 2015'in başında Peak Games tarafından piyasaya sürülen ve Amerika pazarında çok popüler olan Toy Blast'ı, Hasbro'nun "My Little Pony: Puzzle Party" isimli bir oyuna dönüştürerek klonladığı iddiasıydı.

İstanbul merkezli kurulan Peak'ın şuan ki ortaklık yapısının yalnızca üçte biri şirketin kurucularından olan Sidar Şahin'e ait. Geriye kalan ortaklar ise Avrupa merkezli iki şirket.

Yıllık 500 milyon dolara yakın ciroya sahip olan şirket şimdilik 60 açık iş ilanına sahip. Yani büyük ses getiren reklam filmi ile yalnızca 60 kişi Peak Games çatısında çalışma fırsatı bulacak.

Ülkemizden bu derece büyük yazılım şirketlerinin çıkması gurur verici. Peak Games'in tüm bu başarıları umut ediyoruz ki ülkemizdeki diğer tüm yazılım şirketlerine örnek olur. Çünkü gelecek yazılımla inşa ediliyor...

Fatih Can ALTAY

peak

Uyan...

Birlikte dünyayı değiştireceğiz.
Ama önce tanışmalıyız.
Şaka zannediyorsan kanalı değiştir,
ciddiyetimizi anla.

BİR ÜLKE: PORTEKİZ

Ekonomi Politikaları

1990'lı yıllarda ekonomik politikaları daha çok AB'nin Ekonomik ve Parasal Birliği (EMU) için yakınsaklık kriterlerine göre belirlenmiştir. Takip edilen kriterler sonucunda Ocak 1999'da Portekiz de avronun kurucu ülkeleri arasında yer almıştır. Ancak, düşük faiz oranları tüketici ve iş güveninde bir dalgalanmaya ve kredi, yatırım, tüketim ve devlet vergi gelirlerinde bir patlamaya yol açmıştır. Bu durum hayali bir servet etkisi doğurmuştur.

Hükümet, kamu harcamalarını ve yatırımlarını artırmaya devam ederken en çok ihtiyaç duyulan yapısal reformları erteleme yoluna gitmiştir.

15 Mart 2010'da hükümet 2010- 2013 yılları için dört yıllık Büyüme ve İstikrar Programı sunmuştur. Söz konusu program bütçe açığının azaltılması için birtakım tedbirleri öngörmektedir. Program yakın ve orta vadede vergi gelirlerini yükseltme ve kamu harcamalarını kısmayı gerektirmektedir.

Hükümetin ekonomik politikası AB/IMF kurtarma programındaki koşullara göre şekillenmiş durumdadır. Hükümet söz konusu programa uyum sağlamak üzere her ne kadar bazı alanlarda çok zor olsa da agresif önlemler almaya niyetlidir. Ciddi mali konsolidasyon süreci dışında, işgücü piyasasının daha esnek hale gelmesi, kapalı ürün pazarları ve korunan mesleklerin açılması ve kamu

sektöründe daha geniş özelleştirmeler zorunlu yapısal ekonomik reformlardır. Sağlık sisteminin gereksiz yere kullanılmasının azaltılması ve devlet desteğinin azaltılması için hastalardan alınan katkı paylarının artırılması, ilaç şirketleriyle olan anlaşmaların tekrar müzakere edilmesi ve sağlık hizmetlerinin daha uzmanlaşmış merkezlere taşınması söz konusudur. Eğitim alanında da tıpkı sağlık alanında olduğu gibi maliyet düşürücü önlemlere yönelme ve okulları birleştirerek verimliliği artırma yoluna gidilmektedir. Yargı reformlarıyla sistemdeki verimliliği artırma yoluyla birikmiş işlerin temizlenmesi hedeflenmektedir. Enerji, ulaştırma ve haberleşme alanlarında da bir dizi özelleştirmeler sürdürülmektedir.

Portekiz 1986 yılında Avrupa Birliği'ne katıldı ve kararlı bir ortamda uyum çalışmalarına başladı, sağlıklı bir büyüme düzeyine erişti. Hükümetler reformlar uygulayarak birçok devlet teşekkülünü özelleştirdi ve ekonominin önemli alanlarını liberalleştirdi. Portekiz 1999 yılında Avro kullanımına geçen ülkelerden

GSYİH (Milyar Dolar)	246
Reel GSYİH Büyüme Oranı (%)	2,6
Nüfus (milyon)	10,3
Nüfus artış hızı (%)	-0,3
Kişi Başına GSYİH (PPP, Dolar)	32,030
Enflasyon Oranı (%)	1,5
İşsizlik Oranı (%)	9,2
İhracat (milyar Dolar) -nominal	93
İthalat (milyar Dolar) - nominal	92
Para Birimi	Avro

Başlıca ticaret ortakları: Fransa, Almanya, İtalya, Çin, İngiltere, Hollanda, Portekiz, ABD

Başlıca İhracat Kalemleri: Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar, binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dâhil)

Başlıca İthalat Kalemleri: Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar), binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil), binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)

İkili İlişkiler(Türkiye-Portekiz)

2017 yılında Portekiz'e ihracatımız 811 milyon Dolar, Portekiz'den ithalatımız 684 milyon Dolar ve ikili ticaret hacmimiz 1 milyar 496 milyon Dolar olmuştur. Bu rakamlar 2016 yılına kıyasla ihracatımızda % 24,5 artış, ithalatımızda %3,9 artış ve ikili ticaretimizde de %14,3 oranında artışa işaret etmektedir.

Başlıca İhraç Ürünlerimiz: Motorlu kara taşıtları, pamuk ipliği, demir ve alaşımsız çelik, buzdolabı ve derin dondurucular

Başlıca İthal Ürünlerimiz: Sıvanmamış kâğıt ve karton, sodalı veya sülfatlı kimyasal odun hamuru, radyo yayınlarını alıcı cihazlar, karayo-

lu taşıtları için parça ve aksesuarlar, elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar

2017 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla ülkemizde faaliyet gösteren Portekizli firma sayısı 66'dır. T.C. Merkez Bankası verilerine göre, 2002-2017 yılları arasında ülkemize Portekiz'den yapılan doğrudan yatırımların toplam miktarı 762 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir.

Portekiz'de gıda, turizm ve ilaç sanayi sektörlerinde ağırlıklı olarak Lizbon, Porto, Setubal, Viena de Castello, Algarve ve Madeira bölgelerinde faaliyet gösteren 17 kadar küçük ölçekli Türk şirketi bulunmaktadır. T.C. Merkez Bankası verilerine göre, 2002-2017 yılları arasında ülkemizde yerleşik kişilerce Portekiz'de yapılan doğrudan yatırımların toplam miktarı 42 milyon Dolar'dır.

2017 yılında ülkemize gelen Portekizli sayısı 2016 yılına kıyasla 26.727 kişi olmuştur.

İHRACAT İTHALAT DENGE HACİM

	2016	2017	2016/2017 % Değişim	YILLAR
Başlıca İhraç Ürünlerimiz:	651	658	-7	1.308
Başlıca İthal Ürünlerimiz:	811	684	127	1.496
2016/2017 % Değişim	24,5	3,9	119	14,3

Uluslararası İlişkiler Ve Askeri Yapı

Portekiz 1949 yılından beri NATO'ya, 1986'dan beri Avrupa Birliği'ne ve 1996'dan itibaren de Portekizce Konuşan Ülkeler Topluluğu'na üyedir. Brezilya ile dostluk ve çifte vatandaşlık antlaşması vardır. ABD, Birleşik Krallık ve Çin ile (Macau nedeniyle) olduğu gibi Latin Avrupa ülkeleriyle (İspanya, İtalya, Fransa ve Romanya) de iyi ilişkilere sahiptir. Fas ile yüzyıllardan beri süregelen yakın diplomatik bağları bulunur. Portekiz'in tek uluslararası anlaşmazlığı, Badajoz Antlaşması sonucunda 1801 yılında İspanya buyruğu altına giren Olivenza belediyesi ile ilgilidir. 1814 – 1815 yılları arasında yapılan Viyana Kongresi'ne istinaden Portekiz tarafından bu belediye geri alınmak istenmektedir. Yine de Avrupa Birliği üyesi iki ülke arasındaki ilişkiler gergin değildir. Portekiz Silahlı Kuvvetleri üç ana kuvvetten oluşur: Ordu, Donanma, ve Hava Kuvvetleri. Portekiz 20. yüzyılda iki önemli askerî harekâta katılmıştır: I. Dünya Savaşı ve Sömürge Savaşı (1961-1974). Portekiz kendi sınırları dışında birçok barış gücüne **asker** göndermiştir: Doğu Timor, Bosna, Kosova, Afganistan, Irak, ve Lübnan.

Zorunlu askerlik hizmeti 2003 yılında kaldırılmıştır.

Abdullah Yusuf YILDIZ

DİNAMİK BİR KALKINMA MODELİ: SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Kalkınma konusu temel mahiyeti gereği ekonomik kökenli bir kavram olmakla beraber hayatımızın her alanında etkilerini hissedebildiğimiz, bunun yanı sıra dolaylı olarak sosyal hayat, çevre, eğitim, sağlık gibi burada sayılmayan daha birçok konuyu barındıran bir konudur. Bireysellikten öte olarak ise de tüm ülkelerin hem ulusal, küreselleşme sürecine paralel olarak da artık evrenselleşmiş bir uğraşı ve hatta ki, ülke gündemlerinde en büyük yeri kaplamaktadır. Kalkınma siyasal yaşamda ise can damarı görevi üstlenmektedir. Seçmenlerin oy verme kriterlerinin en başında yer almakta, siyasi partilerin amaç olarak daha yüksek seviyelerde kalkınma hedefleri ve buna paralel olarak da daha fazla çalışma yaptıkları alandır. Özetle kalkınma dinamizmi yüksek bir olgudur. Genel anlamda bir kalkınma tanımı; **Kalkınma**; ekonomide halkın değer yargıları, dünya görüşü ile tüketim ve davranış kalıplarındaki değişimleri içerecek biçimde toplumsal ve kurumsal yapıda dönüşüme yol açan büyüme. Kısaca: ekonomik gelişme anlamında kullanılır. Terim: ekonomik kalkınma, iktisadi kalkınma, ekonomik gelişme sözcükleriyle eş anlamlıdır. Şeklinde yapılabilir.

Esasında ekonomik sistemlerin işleyişine göre şekil alan kalkınmanın bünyesinde birden fazla modeller bulunmaktadır. Ancak bu yazıda henüz

daha bir endeksi bulunmamış veya kabul edilmiş olsa dahi literatürde bir kalkınma modeli olarak kabul edilen ve uzun zamandır uluslararası alanda üzerinde sayısız çalışmalar yapılmış olan sürdürülebilir kalkınma modelinden bahsetmeye çalışacağım.

Öncelikle sürdürülebilir kalkınmanın içeriğine girmeden önce, bu kalkınma modelinin neden ortaya çıktığı hakkında bahsetmek gerekmektedir. Bu süreçten bahsedebilmek için de ekonominin en temel tanımı olan ‘kıt kaynaklarla maksimum fayda sağlama uğraşısı’ tanımına dönmemiz gerekmektedir. Burada kaynaklar veya üretim faktörleri olarak adlandırılan şeyler, emek, sermaye, doğal kaynaklar ve girişimden ibarettir ve burada bahsedilen doğal kaynaklar sürdürülebilir kalkınmanın çalışma alanını oluşturmaktadır. Doğal kaynakların diğer üretim faktörlerinden ayrılan birden fazla yönü vardır. Bir kere doğal kaynaklar herhangi bir çaba sonucu meydana gelen bir faktör değildir ve bunun yanında da yenilenmesi diğer faktörlere oranla çok fazla süre almakta ve hattaki bazı doğal kaynaklar yenilenemezdir. Bu durumlar söz konusu olunca da ekonominin dallarından olan çevre ekonomisi oluşmuş ve zamanla çeşitli süreçlerden geçerek bu durum en güncel haliyle sürdürülebilir kalkınma şeklinde karşımıza çıkmıştır.

Sürdürülebilir kalkınmayı esas anlamda bu kadar önemli kılan şeyler ise temel hatlarıyla;

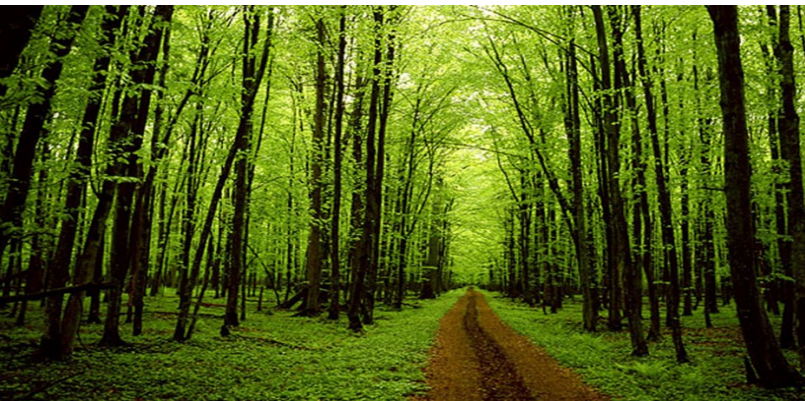
- Doğal kaynakların hızla azalması ve açıklanan istatistiklere göre artık doğal kaynakların sonunun gelmesinin kaçınılmaz olduğu
- Dışsallıkların bireysel ve toplumsal etkileri
- Tüketim toplumuna dayalı üretim tarzı,
- Dengesiz ve düzensiz kentleşmeye bağlı yaşanan sorunlar şeklinde belirlenebilir.

Girişte bahsettiğim konuların her birisi daha detaylı olmakla beraber bunlara burada son verip, sürdürülebilir kalkınmanın kısa tarihi, ilkeleri ve son olarak ise ekonomik boyutunu aktarmaya çalışacağım.

Sürdürülebilir kalkınma; insan gereksinmelerinin devamlı bir şekilde karşılanmasının mümkün olduğu ve insan yaşamının kalitesinin artırılmasının amaçlandığı bir kalkınmadır. Geniş anlamda sürdürülebilir kalkınma fikri; çevresini tahrip etmekten başka çaresi kalmayan az gelişmiş ülkelere yardım etmeyi, doğal kaynak sınırları içinde kendine yeten kalkınmayı, çevre kalitesini bozmayan ve verimliliği azaltmayan büyümeyi, insan sağlığına değer veren, uygun teknolojiyi kullanan, besin yeterliğini ve barınmayı sağlayan kalkınma olarak ifade edilmektedir. Sürdürülebilir Kalkınma kavramı olarak ilk kez 1974’de çevre ve kalkınma ilişkisi üzerine yayımlanan Cocyoc Deklarasyonunda kullanılmıştır.

Çevre unsuru 1970’lerden itibaren gündeme gelmeye başlamış ve Roma Kulübüne sunulan ‘Büyümenin Sınırları (Meadows)’ Raporlarıyla, uluslararası platformda tartışılır hale gelmiştir.

Rapora göre; bazı madenler bu günkü hızla kullanılmaya devam ederse, 2050 yılına kadar tükecektir.

Mevcut ekonomik kalkınmanın sürdürülür olmadığı ve ekonomik büyüme ile doğal dengeye saygı arasında uyumluluğun olmadığı analiz edilmiştir.

Birleşmiş Milletler 5 Haziran 1972’de Stockholm’de ‘İnsan ve Çevresi Stockholm Konferansı’ toplamıştır.

Birleşmiş Milletler 1983 yılında ‘Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu’nu’ kurmuştur. Bu komisyon 1987 yılında ‘Ortak Geleceğimiz’ adlı raporu (Brundtland Raporu) yayınlamıştır. Komisyona görev olarak;

Sürdürülebilir kalkınmayı başarabilecek çevresel stratejileri önermek görevi vermiştir.

1992 yılında 179 ülkeden her alandan temsilcinin katılımıyla Rio’da Janeiro’da toplanarak sürdürülebilir kalkınma tartışılmış, uzun vadeli ekonomik kalkınmanın tek çaresinin sürdürülebilir kalkınma modeli olduğu ortaya konulmuştur.

Sürdürülebilir kalkınma – ekonomi ilişkisinden bahsederken esas itibariyle çevre- ekonomi ilişkisini göz önüne almak bu açıdan da dışsallıklardan bahsetmek gerekmektedir.

Ekonomistlere göre dışsallıklar aslında piyasa ekonomisinin işlemediği ayrıksı durumları göstermede kullanılan ekonomik terimler olup, piyasa başarısızlığının işaretidir. Bir diğer tanıma göre dışsallık ‘bir kişinin faaliyetleri sonucunda, başkalarının menfaat alanlarında ve bunların hiçbir katkısı olmaksızın görülen ve ilgili faaliyetin maliyet hesabında dikkate alınmayan yararlı veya zararlı sonuçlar’ şeklindedir. Bu tanımdan yola çıkılacağı üzere de dışsal maliyetler esas itibariyle hem sürdürülebilir kalkınma modelinin, hem çevre ekonomisinin temelidir.

Dışsal maliyetler kavramı olarak, Üretilmekte olan mal ve hizmetlerin pazar fiyatına dâhil edilmeyen bir maliyeti, diğer bir deyişle, ona neden olan kişi veya kurum tarafından yüklenilmeyen maliyet şeklinde tanımlanabilir. Bu duruma örnek olarak çevrede meydana getirilen bir kirliliğin temizlenmesi maliyeti verilebilir.

Çevre kirlenmesinden kaynaklanan dışsallığın saptanmasının güçlükleri, dışsallıklarının hesaplanarak zarar verenlerden

Şekilde negatif dışsallıklar söz konusu değilken piyasa arz ve talep eğrisinin kesiştiği nokta D noktasıdır ve bu nokta denge noktasıdır. Marjinal özel maliyet ile marjinal sosyal maliyet birbirine eşit olduğundan buna bağlı olarak kaynak dağılımında da etkinlik sağlanmıştır.

Negatif dışsallıklar nedeniyle firmalar çevreye z kadar zarar verdiklerinde marjinal özel maliyetleri AA eğrisine özdeşken marjinal sosyal maliyetler A'A' konumunu alacak yani AA eğrisinin üzerine çıkacaktır. Eğer firmalar çevreye verdikleri zararı (z) ödeselerdi, arz azalarak A'A' konumunu alacak ve etkin kaynak tahsisi D' noktasında gerçekleşecekti. Ancak söz konusu firmalar çevreye verdikleri zararı ödemeyerek, üretimlerini M düzeyinde sürdürürken, optimal üretim miktarı olan M' üretim miktarından M'M kadar daha fazla üretimde bulunmaktadırlar. Optimalden daha fazla üretim yapılması halinde söz konusu olan piyasa başarısızlığının toplumsal maliyeti bu M'M kadar daha fazla üretilen mal nedeniyle katılan marjinal sosyal maliyet ile marjinal sosyal yarar arasındaki farka eşittir. Bu fark ise, D'ED üçgenin alanı kadardır.

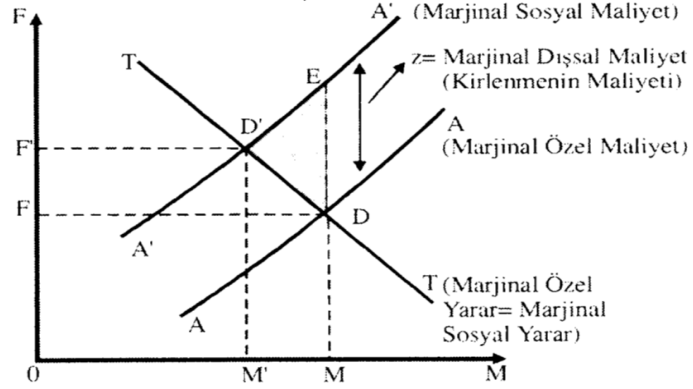
Bu durumda çevre kirliliğini azaltabilmek ve önlemek için bir takım önlemlerin alınması gerekmektedir. Bu duruma karşı kamu ekonomisi çözümleri;

1-) Pigou'cu Vergilendirme: Devletin negatif dışsallık oluşturan unsurlara vergi koymasıştır. Genellikle üreticilere konan vergilerdir.

2-) Kontrol Regülasyonları: Devletin dışsallıkları azaltmak amacıyla üreticilerin hangi teknolojiyi kullanmasını belirlemesidir. Bu duruma örnek olarak kapalı alanlarda sigara içiminin yasaklanması verilebilir.

3-) Kirletme Sertifikaları: Devletin firmalara belirli bir miktar çevreyi kirletme hakkı veren sertifikalardır. Ücretli veya bedelsiz olarak verilir. Amacı, dışsallık maliyetini en aza indirmek ve uzun vadede kontrol altına almaktır. Kontrol regülasyonları ve pigovian vergilerinden daha kolay uygulanabilir.

Sürdürülebilir kalkınma açısından ise gerçekleştirilecek politikalar ise aşağıdaki gibi sıralanabilir.

Grafik I: Üretimde Negatif Dışsallıklar

Sürdürülebilir kalkınma açısından ise gerçekleştirilecek politikalar ise aşağıdaki gibi sıralanabilir.

Sürdürülebilir kalkınma açısından ise gerçekleştirilecek politikalar ise aşağıdaki gibi sıralanabilir.

Sürdürülebilir Kalkınma İçin Politikalar

Nüfus artışının düzeyi ve insan kaynaklarının niteliksel yönü bakımında düzenlemeler yapılmalıdır. Yani bir yandan hızlı nüfus artışı yaşanırken diğer taraftan eğitim, sağlık gibi hizmetlerde niteliksel gelişmeler sağlanmalıdır.

Toprak kaynakları üzerindeki olumsuzluklar giderilerek, insanlığın besin güveninin sağlanması gerekir. Erozyon, yanlış gübreleme gibi olumsuzluklar önlenmeli su ve orman güvenliği sağlanıp iyileştirilmelidir.

Türlerin ve ekosistemlerin insanların refahına çok katkıda bulunduğu gerçeğinden hareketle bunların korunması ve geliştirilmesine önem verilmelidir.

Enerji elde edimi ve kullanımının da temel değişimlere gereksinim bulunmaktadır. Yani bir yandan enerji tasarrufu diğer yandan yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmelidir.

Sanayi üretiminde daha az kaynak girdisi ile daha fazla üretimi gerçekleştirecek yapılanmalara ve teknoloji kullanımına gerek bulunmaktadır. Bu bağlamda kaynak verimliliğini artırıcı atıkları azaltıcı yeniden kullanımı teşvik edici düzenlemeler ve teknolojiler getirilmelidir.

İlker GÜDÜCÜ

DOĞTAŞ DÜNYAYA YAYILIYOR

Çanakkale'nin en ünlü mobilya markalarından olan Doğtaş, Çin'de Doğtaş Exclusive mağazaları açıyor. 1970'li yıllarda Ali Doğan tarafından Biga'da kurulan Doğan Mobilya günümüzde Doğanlar Yatırım Holding olarak Türkiye'nin en büyük markalarını bünyesinde barındırıyor. Doğtaş, Kelebek, D-enerji, Doğankent, Kufta, Doğyap, BioTrend, Doğan Hava Yolları, Troypark, Dm Yatırım inşaat firmalarını holding bünyesinde büyütme devam ediyor. Mobilya sektöründe Türkiye'de gerçekleştirdiği atılımlarını dünya çapında da devam ettirmek isteyen Doğtaş, Çin'in en büyük design firmalarından Gold Mantis tarafından organize edilen Design Town Kompleksi'nde, Suzhou Kexin Decoration Design Co. Ltd. ile anlaşmaya vararak Suzhou'da 1.000 m2 büyüklüğündeki Doğtaş Exclusive mağazasını açıyor. Yapılan anlaşmaya göre 2020 yılına kadar Çin'in şehirlerde de 3 mağaza daha açacak. Doğtaş'tan yapılan açıklamada, mobilya sektöründe Türkiye'nin en büyük ihracatçısı olmayı hedeflediklerini belirterek, son dönemde Liberya, Lübnan, Kazakistan, İsviçre, Libya, Kıbrıs, Azerbaycan ve Pakistan'da 4 tane olmak üzere 11 yeni mağaza açtıklarını, ayrıca yaz sonunda Sudan ve Nijerya'da da mağaza açacaklarını açıkladılar. Doğtaş Uluslararası Pazarlar Direktörü Serkan Şen açıklamasında, "Global pazardaki konumuzu her yıl daha da güçlendiriyoruz. Çin her za-

man odağımızda olan bir ülke ve markamızı burada yaygınlaştırmak bizim için son derece önemli. İhracata yönelen firmalardan biriyiz ve sektörde Türkiye'nin en büyük ihracatçısı olmayı istiyoruz. Özellikle Afrika pazarı ve deniz aşırı

ülkelerde yaygınlığımızı artırıyoruz. Şu an 32 ülkeye aktif ihracat gerçekleştiriyoruz. 31 mağazamız açılış sürecinde. Yurtdışı satışlarımızı güçlendirmek için yeni iş

birliklerine imza attık; İtalya'daki yeni iş ortağımız 55 zincir mağazasında yatak markamız Lova ürünlerinin satışı ve dağıtımını yapacak. Bu yıl tüm satış noktalarında Lova Sleep markasını konumlandırmış olacağız. Bu anlaşmalar ülkemiz için de gurur duyulacak gelişmeler. Hem yurtiçi hem yurtdışındaki çalışmalarımızla, 2018 yılını geçen yılki performansımızın üzerinde tamamlamak istiyoruz." İfadelerini kullandı.

Buket DEMİRCAN

